

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ของหลักการ (principles) และกิจปฏิบัติ (actions) ของ กระบวนการโบราณคดีชุมชน	24
2.2 กระบวนการจัดการพิพิธภัณฑ์	30
4.1 แผนที่แสดงที่ตั้งชุมชนบ้านบัว	40
4.2 ปฏิทินการผลิตในแต่ละรอบปีของชุมชน	43
4.3 เมืองเวียงบัวโบราณมีคูน้ำคันดินล้อมรอบ	48
4.4 บริเวณที่ทำการขุดค้นเตาเวียงบัว	53
4.5 การขุดค้นเตาเผาโบราณ บริเวณที่ดินพ่อฮุยแต่ง เครือวัลย์ (เตา 1) เมื่อปี พ.ศ. 2548	54
4.6 การขุดค้นบริเวณกลุ่มเตาเก่ามะเฟือง (เตา 2) บริเวณที่ดินพ่อจัน เฉพาะธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2548	54
4.7 เด็กเล็กในชุมชนมาร่วมขุดค้นแหล่งเตาโบราณบ้านบัว	55
4.8 การขุดค้นหลุมเศษเครื่องถ้วยกลุ่มเตาเก่ามะเฟือง ปี พ.ศ. 2548	55
4.9 ผู้สูงอายุในชุมชนจับกลุ่มกันสานเสเปาะเพื่อใช้ในการขนดินจากการขุดค้น เตาเผาไปทิ้งแก้ปัญหาอุปกรณไม่เพียงพอจัดแสดงก่อนการปรับปรุง	56
4.10 เยาวชนใช้เสเปาะเป็นอุปกรณ์ช่วยกันขนดินจากการขุดค้นไปทิ้ง	56
4.11 เตา 1 บริเวณที่ดินพ่อฮุยแต่งที่ขุดค้นแล้วเสร็จ	57
4.12 เตา 2 (เตาแฝด กลุ่มเตาเก่ามะเฟือง) ที่ขุดค้นแล้วเสร็จ	58
4.13 หลักฐานเครื่องถ้วยชามที่ชำรุดเสียหาย บิดเบี้ยว แตกหัก ถูกคัดทั้งเป็นขยะ เตาเผา (กลุ่มเตาเก่ามะเฟือง) จัดแสดงก่อนการปรับปรุง	58
4.14 เยาวชนในชุมชนบ้านบัวร่วมกิจกรรมยวโบราณคดีชุมชนจัดแสดงก่อน การปรับปรุง	60
4.15 เยาวชนบ้านบัวช่วยกันทำแผนผังบันทึกสภาพหลักฐานทางโบราณคดี	60
4.16 เตาโบราณกลุ่มเตาเก่ามะเฟือง (เตา 2) ที่ขุดค้นเสร็จและชาวบ้านร่วมกันทำ หลังคาคลุม เตาชั่วคราว	63
4.17 บริเวณด้านหน้าหลุมขุดค้นเศษเครื่องถ้วยกลุ่มเตาเก่ามะเฟือง ก่อนการสร้าง อาคารพิพิธภัณฑ์	63

4.18	ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ที่สร้างแล้วเสร็จ	66
4.19	การติดป้ายห้ามถ่ายภาพภายในพิพิธภัณฑ์	67
4.20	บริเวณหลุมจัดแสดงเศษเครื่องถ้วยที่มีกำแพงทึบและราวเหล็กกั้นรอบด้าน ทำให้ยากแก่การมองเห็น	67
4.21	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งโบราณคดีและชุมชนท้องถิ่นเวียงบัว .	70
4.22	เตาเวียงบัว 2 กลุ่มเตาเก่ามะเฟืองซึ่งมีสภาพทรุดโทรมเนื่องจากช่วงที่ผ่านมา ไม่ได้รับการดูแล.....	74
4.23	เนินดินก่อนทำการขุดค้นเตาเวียงบัว 3 กลุ่มเตาเก่ามะเฟือง	74
4.24	เด็กในชุมชนบ้านบัวช่วยกันเก็บเศษเครื่องถ้วยในเตาเวียงบัว 2.....	75
4.25	เด็กในชุมชนช่วยกันบดฝุ่นทำความสะอาดเตาเวียงบัว 2.....	75
4.26	วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ได้มีการประชุมชาวบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูพิพิธภัณฑ์ และชักชวนผู้ที่สนใจให้มาร่วมขุดค้น เตาเวียงบัว 3	76
4.27	ชาวบ้านบัวเริ่มขุดค้นเตาเวียงบัว 3 ในช่วงกลางวัน วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2552.....	77
4.28	เยาวชนในชุมชนมาร่วมขุดค้นในตอนกลางคืน วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2552....	78
4.29	เด็กในชุมชนขุดค้นหลุมเศษเครื่องถ้วยติดกับเตาเวียงบัว 3.....	79
4.30	อาสาสมัครนักศึกษาจากสาขาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร (วิทยาเขต สารสนเทศฯ พะเยา).....	79
4.31	การทำบุญร่วมกันก่อนขุดค้น.....	80
4.32	อาสาสมัครร่วมกันขุดค้นเตาเวียงบัว 3 และหลุมเศษเครื่องถ้วยตามความสนใจ ร่วมกับชาวบ้าน	81
4.33	กลุ่มแม่บ้านในชุมชนร่วมขุดค้น	81
4.34	ชาวบ้านพากันกลุ่มอาสาสมัครมูลนิธิกรุงเทพประกันภัยเที่ยวชมหมู่บ้าน.....	82
4.35	เตาเวียงบัว 3 ภายหลังการขุดค้น ทำให้เห็นเตาโบราณที่มีลักษณะเป็นเตาคู่ (เตาแฝด)	84
4.36	หลุมขุดค้นเศษเครื่องถ้วยเตาเวียงบัว 3 ทำให้เห็นผลิตภัณฑ์จากเตาเผา.....	84
4.37	อาสาสมัคร และชาวบ้านในชุมชนร่วมกันขุดค้นเตาโบราณและหลุมเศษ เครื่องถ้วย	85
4.38	ส่วนจัดแสดงของอาคารพิพิธภัณฑ์	86

4.39	หลุมจัดแสดงเศษเครื่องถ้วยก่อนการปรับปรุง	87
4.40	ชาวบ้านในชุมชนได้แสดงความสามารถทางช่างในการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถาน.....	87
4.41	หลุมจัดแสดงเศษเครื่องถ้วยภายหลังจากการปรับปรุงเพื่อให้คนสามารถเดินเข้าไป ใกล้ได้มากขึ้น	88
4.42	ตู้กระจกสำหรับจัดแสดงเศษเครื่องถ้วยบริเวณหลุมเศษเครื่องถ้วย โดย กลุ่มพิพิธภัณฑสถานได้ทำการคัดเลือกเครื่องถ้วยสำหรับการจัดแสดงเอง.....	88
4.43	ตู้จัดแสดงก่อนการปรับปรุง	89
4.44	กลุ่มพิพิธภัณฑสถานได้ทำการทาสีตู้ และจัดวางตู้ใหม่	89
4.45	ตู้จัดแสดงภายหลังจากการปรับปรุง	90
4.46	ห้องกระจกก่อนทำการปรับปรุง	90
4.47	กลุ่มพิพิธภัณฑสถาน ขุดค้นและเก็บเศษเครื่องถ้วยที่พบในหลุมขุดค้นห้องกระจก ทำการกลบหลุมและปูพื้นเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจัดแสดง	91
4.48	ห้องกระจกภายหลังจากการปรับปรุง และทำประตู.....	91
4.49	กำแพงที่กรอบด้านหลุมเตาเผาเผา	92
4.50	ภายหลังจากการปรับปรุงและเพิ่มทางเดินเข้าไปในส่วนที่จัดแสดงเพิ่ม	92
4.51	การเพิ่มพื้นที่ส่วนจัดแสดง ซึ่งจัดเป็นห้องสมุดให้คนมาศึกษาค้นคว้า เศษเครื่องถ้วย โดยเยาวชนได้ร่วมจัดเศษถ้วยใส่ลิ้นชัก.....	93
4.52	ภาพห้องน้ำเดิม ที่อยู่บริเวณเหนือเตา ซึ่งสะท้อนให้เห็นการจัดการโดย คนภายนอกมีการออกแบบตามความเชี่ยวชาญ แต่ไม่เข้าใจถึงความคิด ความเชื่อของชาวบ้านซึ่งเคารพนับถือว่าเตาเผาเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีบรรพบุรุษเจ้าของเตาในสมัยโบราณสิงสถิตอยู่และห้องน้ำที่สร้างขึ้นใหม่	94
4.53	ชาวบ้านในชุมชน ได้แสดงความสามารถทางช่างในการปรับปรุงห้องน้ำ	94
4.54	ประตูพิพิธภัณฑสถานซึ่งคับแคบไม่มีที่จอดรถ ทำการปรับปรุงโดยย้ายประตูทางเข้า ไว้ที่บริเวณทางด้านทิศเหนือของรั้วพิพิธภัณฑสถาน บริเวณด้านหน้าพิพิธภัณฑสถาน จะมีเนินดินใต้ต้นมะขามที่สามารถทำเป็นที่นั่งและที่จอดรถ	95
4.55	การทำทางเข้าใหม่ด้านทิศเหนือของรั้วพิพิธภัณฑสถาน.....	95
4.56	ชาวบ้านทำการปรับปรุงทางเข้าพิพิธภัณฑสถาน	96
4.57	ทำการย้ายศาลพระภูมิจากเดิมอยู่บริเวณด้านหน้าต้นมะเฟืองซึ่งเป็นร่องน้ำทิ้ง จากหลังคาพิพิธภัณฑสถานซึ่งไม่เหมาะสมแก่การตั้งศาลพระภูมิมาไว้ทางด้านหน้า อาคารพิพิธภัณฑสถาน	96

4.58	ตัวอย่างป้ายจัดแสดงความรู้เรื่องโครงสร้างเตาเวียงบัวและวิธีการเผา เครื่องถ้วยและป้ายจัดแสดงผลการกำหนดอายุตัวอย่างถ่านจากเตาแก้ว มะเฟือง 1 ด้วยวิธีคาร์บอน-14.....	98
4.59	ตัวอย่างป้ายจัดแสดงเรื่องคติจากลวดลายที่พบบนเครื่องถ้วยและป้าย จัดแสดงภาพลายเส้นลวดลายต่าง ๆ ที่พบในแหล่งเตาเวียงบัว.....	98
4.60	กลุ่มพิพิธภัณฑ์ร่วมกันติดตั้งป้ายจัดแสดงในอาคารพิพิธภัณฑ์	99
4.61	ป้ายจัดแสดงกระบวนการวิจัยโบราณคดีชุมชนที่แหล่งเตาเวียงบัวและ กิจกรรมยุวโบราณคดีชุมชน	100
4.62	เด็กในชุมชนดูรูปตนเองจากนิทรรศการที่จัดแสดง	100
4.63	เศษเครื่องถ้วยที่มีจำนวนมากซึ่งยังไม่ได้ทำทะเบียน	102
4.64	ตัวอย่างตราประทับ ที่พบในแหล่งเตาโบราณบ้านบัว.....	102
4.65	ตัวอย่างลวดลายที่พบในแหล่งเตาบ้านบัว	103
4.66	เด็กในชุมชนช่วยกันทำความสะอาดเศษเครื่องถ้วย	103
4.67	กลุ่มเด็กและเยาวชนในการจัดทำทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑ์	104
4.68	นอกจากเตาเผาโบราณแล้วยังปรากฏหลักฐานเครื่องมือหินและเครื่องมือโลหะ ที่ใช้ในการจัดแสดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของเมืองเวียงบัว	105
4.69	เศษเครื่องถ้วยจำนวนมากที่พบจากเมืองเวียงบัว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากเตาเผา แบบล้านนา	105
4.70	กลุ่มแกนนำพิพิธภัณฑ์พากลุ่มอาสาสมัครนักศึกษาโบราณคดีสำรวจแหล่ง เตาเผาและคูเมือง และได้มีการสำรวจค้นพบแหล่งเตาเผาโดยชาวบ้านเอง	108
4.71	ภาพถ่ายดาวเทียมแสดงตำแหน่งเตาเผาที่พบจากการสำรวจของชาวบ้าน	109
4.72	การตัดถนนแล้วพบเตาโบราณ สมาชิกกลุ่มพิพิธภัณฑ์ได้ขอพื้นที่บริเวณ ที่พบซากเตาให้ถูกทำลาย.....	110
4.73	กลุ่มพิพิธภัณฑ์ได้ทำการทดลองผสมกาวและฉีดยาเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร	110